

Lausunto LVM/905/03/2017 / Liikenne- ja viestintäministeriö

Tässä lausunnossamme luonnoksesta hallituksen esitykseen laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi rajaudumme tietojen avaamista koskevaan osioon esitystä.

Luonnoksessa esitetty liikennetietojen avaamisen jatkaminen niin, että Liikevirasto veloitetaan avaamaan liikkumispalveluiden käyttöä koskevia tietoja muodossa jossa avattuja tietoja ei pystytä yhdistämään yksittäisiin käyttäjiin, palveluntarjoajiin tai palveluihin, on kannatettava ehdotus.

Ensinnäkin, Liikenneviraston keräämät ja hallinnoimat datat ovat julkishyödykkeitä. Tämän takia on perusteltua edellyttää tietojen jakamista avoimena datana lainsäädännöllisten rajoitusten puitteissa (esim. yksityisyydensuoja ja tietosuoja).

Toiseksi, vaikka datan hyödyntämisen yhteiskunnallis-taloudellisesta vaikuttavuudesta on vielä varsin vähän tutkimustietoa, on suomalaisella aineistoanalyysillä löydetty viitettä siitä, että erityisesti tietointensiivisillä toimialoilla datan hyödyntämisen ja yritysten kasvun välillä on positiivinen yhteys. Tutkimustieto viittaa myös siihen, että eri tietotyypeistä liikennetietojen hyödyntäminen innovaatiotoiminnassa liittyy yritysten liikevaihdon kasvuun. Suomen poikkeuksellisen kattavien ja pitkien aikasarjatietojen avaaminen Liikennerekistereiden uudistuksen esitettyine data avauksineen voi hyödyttää paitsi yritysten innovaatiotoimintaa, myös lisätä liikennetietojen käyttöä tutkimustoiminnassa. Potentiaalista hyötyä lisää se, että avattavaksi suunnitelluissa aineistoissa on poikkeuksellisen kattavia ja pitkiä aikasarjatietoja.

Julkisen sektorin toimijoiden velvoittaminen lainsäädännöllisin keinoin tietovarantojen avaamiseen on myös johdonmukainen jatke aiemmin tehdyille politiikkalinjauksille (esim. Valtioneuvoston periaatepäätös 3/2011 julkisen sektorin digitaalisten tietoaineistojen saatavuuden parantamisesta ja periaatepäätös 05/2016 datan hyödyntämisestä liiketoiminnassa). Esitys tukee myös Valtiovarainministeriön vuosiksi 2013 - 2015 asettaman Suomen julkishallinnon avoimen tiedon ohjelman tavoitetta avata vuosikymmenen loppuun mennessä kaikki merkittävät julkishallinnon julkiset tietovarannot ottaen huomioon lainsäädännön rajoitukset.